

Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Oslo, 12. april 2011

Vår ref. 11/00002-19
Deres ref.:
Saksbehandler: Frank Herman Hernes

Høring av utkast til forskrift om endring i forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålingsforskriften)

Vi viser til høringsnotat datert 25.1.2011 med endringer i forskrift om strålevern og bruk av stråling (strålevernforskriften).

Kreftforeningen er en landsdekkende frivillig organisasjon. Foreningens hovedmål er at flere skal unngå å få kreft, at flere skal overleve sin sykdom og at kreftrammede og deres pårørende skal få best mulig livskvalitet. På denne bakgrunn er vi blant annet opptatt av at det offentlige aktivt og kontinuerlig iverksetter tiltak for å forebygge at enkeltpersoner blir rammet av en kreftsykdom.

Norge er et av de land i verden som har mest føflekkreft. En viktig årsak til kreft er UV-stråling fra sol og solarier – og spesielt eksponering i ung alder. Kreftforeningen støtter derfor Helse- og omsorgsdepartementets forslag om å innføre 18 års aldersgrense og krav om at solarier betjenes av kompetent personell.

Begrunnelse for 18-årsgrense for bruk av solarier og betjeningskrav

I juli 2009 plasserte WHO/IARC (det internasjonale kreftforskningsbyrået) UV-stråling i klasse 1, som karsinogen (kreftfremkallende) for mennesker. UV-stråling har inntil da vært kategorisert som "sannsynlig kreftfremkallende". Allerede før dette skjedde, har WHO anbefalt innføring av 18 års aldersgrense og krav om betjening.

De fleste tilfeller av føflekkreft har sammenheng med UV-stråling og kan i prinsippet unngås. Kreftforeningen jobber for å redusere antall tilfeller av hudkreft/føflekkreft, som i underkant av 300 dør av hvert år. Som en av få aktører satser vi mye på holdningsskapende informasjonsarbeid om sammenhengen mellom UV-stråling, både fra naturlig sol og solarium. Andre virkemidler er imidlertid nødvendig, og når det gjelder solarium er regulering et slikt virkemiddel.

Undersøkelser Statens strålevern har gjort, viser at det er helt uforutsigbart hvilken stråling den enkelte solseng har i de ulike solstudioene, både når det gjelder mengde UVA-stråler i forhold til UVB-stråler, og hvor intens strålingen er. Kommunene har hatt ansvar for tilsyn av solarier siden 2003. Tilsynsarbeidet av en uoversiktlig bransje som solariebransjen er utfordrende for kommunene, og i følge Statens strålevern blir dessverre tilsyn utført i liten grad. Det er anslått at det finnes omkring 1500-2000 solstudioer i Norge, mens kun 1100 er meldt inn til Statens strålevern. En opprydning i solariebransjen er nødvendig, og Kreftforeningen mener at innføring av 18-årsgrense og krav om kompetent betjening vil bidra til dette.

En kompetent betjening vil også bidra til å gjøre tilsynet mer gjennomførbart når man har betjente solarier som man kan henvende seg til. Når det gjelder opplæring av betjeningen vil Kreftforeningen vektlegge at opplæringen er praktisk gjennomførbar for solariebransjen og at ansvaret for opplæringen, produksjon av opplæringsmateriell, ansvarsfestes og konkretiseres. Dette er noe uklart i høringsbrevet.

Innføring av 18-årsgrense vil også gi en viktig signaleffekt til foreldre, for å øke oppmerksomheten om helserisikoen ved bruk av solarium. En landsrepresentativ undersøkelse blant unge mellom 15-24 år (N=1276), gjennomført av TNS-Gallup i april 2011, viser at 78 prosent av de som hadde tatt solarium var under 18 år første gang de tok solarium, sågar var 23 prosent under 15 år! Det understreker Kreftforeningens poeng med at en fraråding ikke er tilstrekkelig for å unngå at ungdom under 18 år tar solarium.

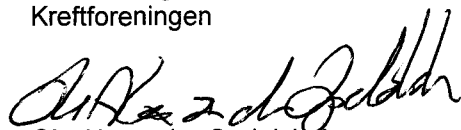
Støtte i befolkningen til 18-årsgrense i solarium

En landsrepresentativ befolkningsundersøkelse (N=1015) fra oktober 2010, gjennomført av TNS-Gallup for Kreftforeningen, viser en bred støtte i opinionen til 18-års aldersgrense i solarier. Blant befolkningen generelt, svarer bare 17 prosent at de er uenig at det bør bli en 18-års aldersgrense. Blant de unge mellom 15-24 år (N=1276), er det bare 16 prosent som er uenig i at det bør være 18-års aldersgrense i solarier.

Juridiske betraktninger

Når det gjelder forskriftens stedlige virkeområde, kan ikke Kreftforeningen se at den foreslåtte endringen vil gjelde på Svalbard og Jan Mayen, jf. § 3 som kun viser til forskriftens kap. IV og § 34. Vi ber departementet vurdere om § 3 bør utvides til også å omfatte § 36. Vi vil for øvrig bemerke at det rent teknisk ikke synes helt naturlig å plassere bestemmelsen om 18-års grensen og kravet om betjening i § 36 om "Tekniske krav til solarier". En ny § 36 a med en mer treffende overskrift kunne vært et alternativ.

Med vennlig hilsen
Kreftforeningen

Ole Alexander Opdalshei
assisterende generalsekretær